

3. Etude des échanges internationaux, de la politique commerciale et de la diplomatie économique en France, en Angleterre aux Etats-Unis.

C. Diskusní franc. přednášky budou periodicky pořádány Právníckou skupinou Spolku bývalých žáků francouzských lyceí pod vedením prof. Dra. Beuve-Méry. Thema zahajovací diskuse je: Organisation du droit de l'étude u nás a ve Francii. Blížší bude oznámeno později.

Podrobnější informace lze obdržeti v Institut Français (9—12 hod.) nebo ve Spolku bývalých žáků čs. odd. na franc. lyceích tamtéž v úř. hod. (17—18 hod.) Žourek.

Stálý výbor. Rozpuštění obou sněmoven Národního shromáždění uvedlo opět v činnost Stálý výbor podle § 54 ústavní listiny. Na rozdíl od roku 1925 vyvíjí nyní tento výbor horlivou činnost zákonodárnou. Tehdy v roce 1925 obmezil se na »dozor na moc vládní a výkonnou«, ve skutečnosti však, ježto tehdy obě sněmovny připravily si v klidu svůj skon, sešel se Stálý výbor jedině proto, že podle zákona sejítí se musí a to nejméně jednou za 14 dní, i když nemá nic na práci. Nynější neočekávané rozpuštění sněmoven způsobilo, že pomocí Stálého výboru musí býti prozatímně uzákoněny některé termínované a neodkladné předlohy. Ani tuto zákonodárnou činnost nevykonává Stálý výbor po prvé, jak se domnívá snad všechen náš denní tisk, nýbrž máme větší počet opatření Stálého výboru z roku 1920, kdy Národní shromáždění nebylo sice rozpuštěno, nýbrž jeho jarní zasedání ukončeno. Musíme uznati, že letošní zákonodárná činnost Stálého výboru odpovídá mnohem více vlastnímu účelu tohoto výboru, než jeho činnost z roku 1920. Tehdy prostě sněmovny rozešly se na prázdniny za dohody stran, že všechnu nedodělanou práci přenechají Stálému výboru, jehož činnost byla by mohla, ne-li vůbec, tedy jistě z daleko největší části odpadnouti, kdyby se chtělo sněmovnám zasedati o několik týdnů déle. Že tento úsudek je správný, o tom přesvědčuje již pouhý pohled do chronologického seznamu zákonů a nařízení ve Sb. z. a n. z roku 1920, z něhož jest patrné, že ještě dne 15. července 1920 bylo usneseno několik zákonů a již dne 23. července usnáší se Stálý výbor na prvním neodkladném opatření a k tomu ještě na pověstném opatření o inkorporaci Vitorazska a Valčicka, jehož nutnost se patrně nenadále naskytla v onom týdnu po skončeném zasedání. — Doufejme, že letos i na příště bude možno činnost Stálého výboru uvést více v soulad s kompetencí jeho, jak byla ústavou zamýšlená, než v roce 1920. — Zasedání Stálého výboru uvede však v činnost i jinou vzácnou instituci našeho právního řádu, totiž ústavní soud, jenž bude nucen přezkoumávati, zda opatřeními Stálého výboru nebyly měněny ústavní zákony neb příslušnost úřadů. Po létech budeme opět svědky toho, že tento tribunál zamýšlený ústavní listinou jako nejvyšší strážce ústavnosti bude vyvíjeti aspoň nějakou činnost. Nelze tu nevytknouti, že skutečný význam ústavního soudu zůstává daleko za tím, čím podle uvozovacího zákona k ústavní listině býti měl, a že když zákon č. 162/1920 proti duchu ústavní listiny obmezil značně jeho působnost, učinilo nařízení č. 159/1923 členství v něm sinekurou na naše poměry velmi dobře honorovanou. je.

Poznámka k volbám. Jedno ustanovení volebních řádů stává se při letošních volbách po prvé účinným, totiž předpis § 4 zák. č. 124/1920 o složení a pravomoci senátu, podle něhož senátorem může býti volen pouze ten, kdo v den voleb jest aspoň 10 let státním občanem Československé republiky, kterážto podmínka neplatila pro volby provedené do konce roku 1928. je.

C. S. Grünhut †. Téměř bez povšimnutí proběhla zpráva, že 1. října t. r. zemřel ve Vídni vynikající komercialista, universitní profesor v. v. dr. Karel Samuel Grünhut. Rodák ze Slovenska (narodil se 3. srpna 1844 v Borském Sv. Juru) habilitoval se v pětadvá-

cátém roce svého věku pro obor práva obchodního a směnečného a již několik let na to byl jmenován řádným profesorem téhož oboru na vídeňské universitě, na níž působil až do svého odchodu do výslužby. Vědeckou jeho slávu založila jeho díla z práva směnečného, v první řadě dvoudílná příručka směnečného práva (Handbuch des Wechselrechts) a učebnice téhož práva (Lehrbuch des Wechselrechts). Jimi postavil se v řadu nejpřednějších pěstitelů práva směnečného. Literárně byl velmi plodným; vedle uvedených již děl sluší uvést jeho Das Enteignungsrecht, Die Lehre von der Wechselbegebung nach Verfall, Das Recht des Kommissionshandels, Die Gesellschaft mit beschränkter Haftung nach österr. Recht a j. Byl zakladatelem a předním spolupracovníkem jednoho z nejlepších rakouských právnických časopisů »Zeitschrift für das Privat- und öffentliche Recht der Gegenwart«. Jako učitel byl mezi posluchači velmi oblíben; proslulý byl jeho způsob zkoušení ve stereotypních otázkách a odpovědích. Byl dlouhá léta členem panské sněmovny a předních vědeckých společností. S Grünhutem odešel poslední ze slavné trojice vídeňské právnické fakulty, kterou tvořil v osmdesátých letech minulého století s Ungerem a Glaserem. Ki.

Zánik vídeňské Bodenkreditky jest událost, jejíž význam přesahuje hranice dnešního Rakouska a dotýká se zejména našeho hospodářství. Nucenou náhlou fusí s Rakouským úvěrním ústavem zanikl peněžní ústav, který reprezentoval kruhy, které vládly kdysi v Rakousko-Uhersku v politice a do značné míry i v hospodářství, banka císařské rodiny, vysoké šlechty i těžkého průmyslu, jež jakoby chtěla dáti najevo, že nestojí o drobné klienty, neboť neměla filiálek ani sběren.

Banka tato byla považována za pravzor solidního peněžního ústavu a byla zejména známa svou důslednou politikou nízkých dividend a opatrného hospodářství. V popřevratových letech opustila tyto zásady, jež jí sjednaly tak silnou posici a jméno; ztrácela posici za posicí a v zasvěcených kruzích byl špatný stav jejích financí znám, přes snahu oficiálních činitelů rakouských, zakrýti jej.

Osud Bodenkreditky ukazuje také, že není dobře spojovati zájmy banky se zájmy politickými, třebaš šlo o zájmy vlády, neboť jednou z nejhlavnějších příčin pádu bylo též neopatrné přejímání různých peněžních ústavů, na jejichž hladké likvidaci měla zájem vláda. Stát ovšem v osobě poštovní spořitelny nakonec utrpěl při fusí Bodenkreditky s Rakouským úvěrním ústavem značné ztráty na akcích.

Katastrofa Bodenkreditky a výsledná fuse jsou dalším článkem ve vývoji popřevratového bankovníctví vídeňského, v němž postupně jednak zanikaly ústavy nedostí seriosně vedené, jednak celý systém bankovní se postupně restringoval odpadnutím ústavů, jež nepřechaly přechod od hospodářství inflačního ke stabilisaci. Šlo tu též o přizpůsobení novým poměrům, kdy banky vídeňské ztratily větší část svých působišť, zejména průmyslu bývalé monarchie. Zánikem Bodenkreditky se jen dokončil proces, trvající již několik let, kterým průmyslový koncern této banky přecházel pozvolna do rukou zdejších, zejména Živnostenské banky. Ovšem zvětšil se také vliv Rakouského úvěrního ústavu, který rovněž jest v našem průmyslu značně angažován, v celku však přece se vliv rakouského kapitálu v našem průmyslu zase zmenšil.

Fusí Bodenkreditanstaltu s Rakouským úvěrním ústavem, třebaš nucenou, vznikl ve Vídni velký bankovní ústav, který se sice zdaleka nesrovnává kolosu vzniklému v Německu fusí Deutsche Bank a Diskonto Bank, avšak přece jen jeho číslice bilanční jsou značně větší než u naší největší banky, Živnostenské. Tím ovšem není řečeno, že tento ústav jest silnější, jistě však nutno i tuto nucenou fusí přiřaditi k velkým koncentracím, kterých se v poslední době vyskytlo tolik v mezinárodních finančnictví, že lze již mluvit o hnutí koncentračním.

J. B.